

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

A Közös Agrárpolitika aktualitásai

Dr. Vásáry Miklós

EU referens, VM Agrárközgazdasági Főosztály

Kecskemét - 2014. május 16.

2014. átmeneti év (1310/2013/EK/EP rendelet alapján)

A Bizottság szerinti éves keret (euróban) (a)	1 272 786 000
Ennek megfelelően, a 68. cikk szerinti 10% (b)	127 278 600
- különleges tejtámogatás 3,4%	43 274 724
- különleges rizstámogatás 0,1%	1 272 789
- kérődző szerkezetátalakítási program 3,38%	43 020 166
- dohány szerkezetátalakítási program 1,83%	23 291 983
- zöldség-gyümölcs szerkezetátalakítási program 0,68%	8 654 944
- biztosítási díjtámogatás 0,61%	7 763 994
Elkülönített jogcímek (c)	46 157 000
- elkülönített cukor	41 010 000
- elkülönített zöldség-gyümölcs	4 756 000
- elkülönített bogyós gyümölcs	391 000
Összes levonás (d)=(b)+(c)	173 435 600
2014. évi SAPS keret (a)-(d)	1 099 350 400
2014. évi fajlagos SAPS összeg	227,65 €/ha

A Közös Agrárpolitika kölségvetése

Hazai költségvetési eredmények

- Az **EU közös költségvetésének** főösszege a 7 évre vonatkozóan 960 milliárd euró, ami **3,5%-kal**, ezen belül a **KAP költségvetése** pedig **11%-kal** (421-ről 373 milliárd euróra csökkent és már 28 tagország között oszlik meg) kevesebb mint 2007-2013, de továbbra is a második legnagyobb kiadási tétel maradt.
- 2007-2013: Magyarországon az első és a második pillér kerete (folyóáron) 10,4 milliárd euró
- **2014-2020:** Magyarországon az első és a második pillér kerete (folyóáron) **12,3 milliárd euró**, ami **1,9 milliárd euró** (folyóáron) emelkedést jelent.

Milliárd euró	Közvetlen kifizetések (I. pillér)	Vidékfejlesztés (II. pillér)
2007-2013	6,6	3,9
2014-2020	8,8	3,5

- A tagállamok közötti külső kiegyenlítés nem befolyásolja hazánk helyzetét,
- Magyarország éves **közvetlen támogatási kerete** közel **1.270-1.273 millió euró lesz**
- Magyarország éves **vidékfejlesztési kerete** közel **490 millió euró lesz**
- Magyarország részesedése a KAP költségvetéséből 2,4%-ról 3,2%-ra emelkedett.
- 2014 átmeneti év.

A 2014-2020 közötti többéves pénzügyi tervről szóló megállapodás főbb számai

Mrd €	2007-2013 Mrd €	2014-2020 Mrd €	Változás Mrd €	Változás (%)
EU teljes költségvetés	994	960	-34	97
KAP költségvetés	421	373	-48	89
Közvetlen támogatások (és piaci intézkedések)	319	278	-41	87
Vidékfejlesztés	98	85	-13	87
Magyarországra jutó KAP támogatás	10,4	12,3	1,9	118
Magyarország részesedése a KAP támogatásokból (%)	2,36	3,19	0,83	135
Magyarország közvetlen támogatási allokációja	6,6	8,8	2,3	135
Magyarország vidékfejlesztési allokációja	3,9	3,5	-0,4	89

A Közös Agrárpolitika reformja 2014 – 2020

1307/2013/EK/EP rendelet alapján

KAP új célkitűzései (2014-2020)

1. Életképes élelmiszertermelés:

a mezőgazdasági jövedelmek és a szektor versenyképességének javítása

2. Természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás:

a mezőgazdaság által előállított közjavak ellentételezése és ösztönözése

3. Kiegyensúlyozott területi fejlődés:

a vidéki közösségek és vidéki munkahelyek fenntartása

Megállapodás a KAP reformról

- 2013. június 24-25-i Mezőgazdasági és Halászati Miniszterek ülésén politikai megállapodás született,
- Az Európai Parlament november 20.-i jóváhagyását követően végleges jogszabály: 2013. december 17.
- A többi tagállammal együtt 2015-től számunkra is kötelező alkalmazni a reform új elemeit.

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

KAP 2014-2020

**Közvetlen támogatások
(EMGA)**

Magyarország 2014-2020 közötti közvetlen kifizetésekre vonatkozó nemzeti felső összeghatárának változatai

Időszak	Nemzeti felső összeghatár (millió EUR-ban)
2014	1 272,80
2015	1 271,60
2016	1 270,40
2017	1 269,20
2018	1 269,20
2019	1 269,20
2020	1 269,20
2014-2020	8 891,50

A közvetlen támogatások új rendszere

Degresszivitás

Minden tagállam számára kötelező elemek

- Alaptámogatás (BPS/SAPS)
- „Zöld” komponens
- Fiatal gazdálkodóknak juttatott támogatás
- Nemzeti tartalék

Tagállamok által választható önkéntes elemek

- Termeléshez kötött támogatás
- Természeti hátrányokkal sújtott területek támogatása

Degresszivitás

A támogatás feltétele a kölcsönös megfeleltetés intézkedéseinek betartása

VAGY

Tagállam számára önkéntes, a gazdák számára választható elem

A kisgazdaságok számára kialakított egyszerűsített támogatási rendszer

- Zöldítés követelménye alól mentesül
- Kölcsönös megfeleltetés be nem tartása esetén közvetlen támogatása nem szankcionálható

Alaptámogatás (SAPS)

- **Legfontosabb eredmény:** a jelenlegi SAPS rendszer tovább vihető akár 2020-ig = támogatást kaphat minden olyan gazdálkodó, aki az adott évben támogatási kérelmet nyújt be
- Kizárólag az **aktív gazdák** jogosultak közvetlen támogatásra
 - akinek a mezőgazdasági tevékenysége nem jelentéktelen és/vagy
 - akinek elsődleges üzleti vagy társasági tevékenysége mezőgazdasági
- A hazai érdekérvényesítés során egyszerűbb fogalom-meghatározásra törekedtünk és sikerült elérni egy szűk negatív lista alkalmazását, amely a kizárható területeket tartalmazza, amelyet a tagállam tovább bővíthet.
- **Negatív lista:** repülőterek, vasúti területek, vízművek, kereskedelmi ingatlanok, állandó sportterületek és rekreációs területek.

„Zöld” komponens

- **Kötelező a tagállam és a gazdák számára is**, a közvetlen kifizetési nemzeti keretösszeg **30%-a** (konkrét értéke gazdálkodónként változhat)
- Általános érvényű (kivéve kigazdálkodók), évenkénti és nem szerződéses formájú
- A kölcsönös megfeleltetés követelményein túlmutat

Feltételei:

- Tárgyévben termesztett növények diverzifikálása
- Állandó gyepek fenntartása
- Ökológiai célterület fenntartása (állandó kultúrával – ültetvény vagy gyeppel - fedett területen felüli jogosult területen)

„Zöld” komponens I. – Terménydiverzifikáció I.

- Nem ugyanazt jelenti, mint a vetésváltás - a vetésváltás=időbeliség; termény diverzifikáció = térbeliség.
- Eredeti bizottsági javaslat 3 ha felett 3 különböző növény termesztése.
- Kompromisszumos feltétel:
 - **10 ha alatt 1 növény,**
 - **10 ha szántó felett 2 növény** (a fő növénykultúra a szántó terület legfeljebb 75%-át foglalhatja el),
 - **30 ha szántó felett 3 növény** termesztésének kötelezettsége (a fő növénykultúra nem teheti ki a szántóterület több, mint 75 %-át, továbbá a két fő növénykultúra együttesen nem teheti ki a szántóterület több, mint 95 %-át).

„Zöld” komponens I. – Terménydiverzifikáció II.

- A **téli** terményeket és a **tavaszi** terményeket **különböző** növénykultúráknak kell tekinteni, még abban az esetben is, ha ugyanahhoz a nemzetséghez tartoznak.
- **Mentesülő üzemtípusok:** egy vagy több követelményt automatikusan teljesítők (pl. biogazdaságok, döntően gyepgazdálkodással foglalkozók, egyes tanúsítási rendszerekben - ekvivalens gyakorlat elismerése - résztvevő gazdaságok) valamint az állandó gyepterületek.

„Zöld” komponens II. – Állandó gyepterület

- Csak 5%-ban lehetne csökkenteni a nagyságát a 7 év alatt,
- Kompromisszum szerint: **tagállami szintű monitoring is megfelelő,**
- A jelenlegi gyakorlatnak megfelelően: **visszaállítási kötelezettség** (azon termelők esetén, akiknek olyan földterület áll a rendelkezésükre, amelyet korábbi időszakban állandó legelőként vagy állandó gyepterületként használt földterületből alakítottak át).

„Zöld” komponens III. – Ökológiai célterület

- Csak **15 ha szántó felett kötelező**; konkrét lista, ami magyar szempontból több kedvező elemet tartalmaz (pl. lucerna, tájelemek, teraszok, kemikáliák használata nélkül termesztett energianövények, ugar).

„Zöld” komponens III. – Ökológiai célterület

- **1307/2013/EU rendelete 45 .cikk (2) bekezdés:** *A tagállamok 2014. augusztus 1-jéig döntenek arról, hogy az alábbiak közül egyet vagy többet ökológiai jelentőségű területnek tekintenek:*
 - a) **parlagon hagyott földterület;**
 - b) **teraszok;**
 - c) **tájképi elemek**, ideértve a mezőgazdasági üzem szántóterületével határos ilyen elemeket is;
 - d) **védelmi sávok**, ideértve az állandó gyepterület által fedett védelmi sávokat is, feltéve, hogy ezek elkülönülnek a határos támogatható mezőgazdasági területtől;
 - e) **agrár-erdészeti hektárok**, amelyek az 1698/2005/EK rendelet 44. cikke és/vagy az 1305/2013/EU rendelet 23. cikke értelmében támogatást kapnak vagy kaptak;
 - f) **erdőszélek** mentén fekvő támogatható hektársávok;
 - g) **rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvénnel beültetett területek**, amelyeken nem használnak ásványi műtrágyát és/vagy növényvédő szereket;
 - h) egyes erdősített területek;
 - i) az ültetés és vetőmag-csíráztatás útján létrejött azon **köztes kultúrákkal vagy takarónövényzettel borított területek;**
 - j) **nitrogénmegkötő növényekkel** beültetett területek.

„Zöld” komponens III. – Ökológiai célterület

- Csak **15 ha szántó felett kötelező**; konkrét lista, ami magyar szempontból több kedvező elemet tartalmaz (pl. lucerna, tájelemek, teraszok, kemikáliák használata nélkül termesztett energianövények, ugar).
- A **bevezetés kétlépcsős**: 2015-től a szántóterület 5%, majd egy 2017. évi felülvizsgálattól függően akár 7%.
- **Egyenértékű gyakorlatok** elismerhetők akár a zöldítés mindhárom követelményére vonatkozóan, illetve többféle mentesülő gazdálkodási/területi típus (pl. egyes AKG programok, biológiai gazdálkodás).

Fiatal gazdálkodók támogatása

Kötelező, a közvetlen kifizetési nemzeti keretösszeg legfeljebb **2%-a**.

Feltételei:

- 40 évnél fiatalabb termelő
 - aki most kezd mezőgazdasági tevékenységbe, vagy
 - gazdaságát az első támogatási kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül hozta létre.
- Legfeljebb 5 éven keresztül nyújtható.
- A támogatás **felső területi korlátja 25 és 90 hektár** között tagállami hatáskörben állapítható meg.
- Tagállami átlagtámogatás 25%-a adható a támogatható hektárszámig, Magyarországon 90 hektárig, ez kb. **64 €/ha**. (Mintegy 9000 fiatal gazdával számolhatunk.)

Termeléshez kötött támogatás

- **önkéntes**, legfeljebb az éves **pénzügyi keret**
 - **13%-a** (pl. nagymagvú hüvelyesek, len, kender, rizs, héjas gyümölcsűek, burgonyakeményítő, tej és tejtermékek, magvak, juh- és kecskehús, marha- és borjúhús, szárított takarmány, cukorrépa, gyümölcs és zöldség, valamint rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvény.)
 - **plusz 2%** kizárólag fehérjenövények támogatására
- Területi minimumküszöb: 1 hektár
- Magyarország célja e keret teljes felhasználása
- A termeléshez/teljesítményhez kötött támogatások társadalmi elfogadottsága hazánkban kedvezőbb és foglalkoztatást megőrző szerepe is van

Kisgazdaságok egyszerűsített támogatása

- **Önkéntes**, a közvetlen támogatási keretösszeg **maximum 10%-a** fordítható a jogcímre
 - Minden közvetlen kifizetést helyettesít
 - Egyösszegű támogatás, melynek mértéke **minimum 500 € maximum 1250 €/év/gazda.**
 - Legalább 1 hektáros területtel kell rendelkezni, aki nem érné el a normál rendszerben az 500 eurót, annál felkerekítik az átalány támogatást. 500 és 1250 euró között a normál rendszerben járó támogatásnak megfelelő összeget kap a termelő.
 - Mintegy 80 ezer termelő vagyis a közvetlen támogatásokban részesülő összes termelő csaknem 50%-a kaphat egyszerűsített kisgazda támogatást.

A közvetlen támogatások új rendszere

- **Maradványelv** érvényesülése: fajlagos értéke a **tagállami pénzügyi boríték és az egyéb** alkalmazott kötelező és önkéntes **elemek függvénye**

Tagállami nemzeti boríték (2015: 1,272 milliárd euró)	
- Zöldítés	(30,00%)
- Fiatal gazdák	(0,62%)
- Termeléshez kötött	(13,00%)
- Termeléshez kötött fehérje	(2,00%)
- Kisgazdaságok	(4,58%)
Alaptámogatás (SAPS)	(53,73%)

Közvetlen kifizetések csökkentése (degresszivitás):

- **kötelező**, az alaptámogatások (BPS/SAPS) **150 ezer euró feletti** összegére legalább **5%-os** elvonást kell alkalmazni
 - Figyelembe vehető a kifizetett munkabér és annak járulékai (gazdaságfehérítő és foglalkoztatás ösztönző hatású)
 - Az elvont összegek az adott tagállamban vidékfejlesztés keretében felhasználhatóak (100%-os EU finanszírozás)
 - 5%-os degresszivitás esetén az alábbi hatások várhatóak

	Munkabérek figyelembevétele nélkül	Munkabérek figyelembevételével
Az elvonás mértéke (1 000 euró)	3 987	200
Az érintettek száma (db)	525	52

- A kötelező degresszivitás nincs hatással az alaptámogatás mértékére.

A közvetlen támogatások várható értékeinek* alakulása

Támogatási jogcím	Várható támogatási összeg
SAPS + zöldítés:	214,2 €/hektár (137,5+76,7 €)
Fiatal gazdák kiegészítő támogatása:	63,8 €/hektár
Termeléshez kötött támogatások:	ágazattól/teljesítménytől függő (összesen 190,6 M €/év)
Kisgazdaságok egyszerűsített egyösszegű támogatása: (Kerekítés 500 €-ig, 500-1250 € között annyi támogatás, mint amennyi a normál rendszerben járna.)	max. 1250 €/év/termelő

KAP döntés: határidők - ütemezés

- ✓ Politikai megállapodás a KAP új rendeleteiről: végleges jogszabály 2013. december 17.
- ✓ Uniós végrehajtási rendeletek megalkotása 2014. első félév.
- Az alkalmazni kívánt konstrukció hivatalos bejelentésének határideje 2014. augusztus 1.
- Hazai jogszabályalkotás 2014. második félév.

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

